EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Bryssel den 30.5.2012
COM(2012) 257 final

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN

KONVERGENSRAPPORT 2012

(sammanställd i enlighet med artikel 140.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt)

{SWD(2012) 144 final}

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN

KONVERGENSRAPPORT 2012

(sammanställd i enlighet med artikel 140.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt)

1. RAPPORTENS SYFTE

Enligt artikel 140.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (nedan kallat *EUF-fördraget*) ska kommissionen och Europeiska centralbanken minst en gång vartannat år, eller på begäran av en medlemsstat med undantag[1], rapportera till rådet om hur medlemsstaterna fullgör sina förpliktelser när det gäller att förverkliga den ekonomiska och monetära unionen. De senaste konvergensrapporterna från kommissionen och ECB antogs i maj 2010.

Konvergensrapporten 2012 omfattar följande åtta medlemsstater med undantag: Bulgarien, Tjeckien, Lettland, Litauen, Ungern, Polen, Rumänien och Sverige[2]. En mer ingående bedömning av konvergenssituationen i dessa medlemsstater finns i en teknisk bilaga till rapporten (SWD(2012) 144). Vid tidpunkten för den senaste konvergensrapporten 2010, hade medlemsländerna visat ojämna framsteg i konvergensen, eftersom flera av dem genomförde betydande anpassningar av tidigare ackumulerade obalanser, mot bakgrund av den ekonomiska och finansiella krisen. Den nuvarande granskningen äger rum under yttre förhållanden som fortfarande är svåra, med en bräcklig återhämtning i regionen och återkommande turbulens på finansmarknaderna.

Rapporterna utarbetas av kommissionen och ECB på grundval av artikel 140.1 i EUF-fördraget. Enligt den artikeln ska rapporterna omfatta en granskning av i vilken utsträckning ett lands nationella lagstiftning, inklusive stadgan för dess centralbank, är förenlig med artiklarna 130 och 131 i EUF-fördraget och stadgan för ECBS och ECB:s (nedan kallade *ECBS/ECB-stadgan*). I rapporterna ska också granskas om en hög grad av varaktig konvergens har uppnåtts i berörd medlemsstat med avseende på konvergenskriterierna (prisstabilitet, ställningen i de offentliga finanserna, växelkursstabilitet, långfristig räntenivå), med beaktande av ett flertal andra faktorer som anges i artikel 140.1 sista stycket i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. De fyra konvergenskriterierna utvecklas ytterligare i ett protokoll som är fogat till fördraget (protokoll nr 13 om konvergenskriterier).

Den ekonomiska och finansiella krisen har uppdagat brister i EMU:s nuvarande ekonomiska styrningssystem och visat att dess existerande instrument måste användas i högre grad. Den nuvarande granskningen äger rum inom ramen för reformen av EMU:s styrning, som genomfördes under de senaste två åren i syfte att

[1] De medlemsstater som inte har uppfyllt de nödvändiga villkoren för införandet av den gemensamma valutan betecknas som ”medlemsstater med undantag”. Danmark och Förenade kungariket förhandlade fram undantagsklausuler innan Maastrichtfördraget antogs och ingår inte i tredje etappen av EMU.

[2] Danmark och Förenade kungariket har inte uttryckt någon avsikt om att införa euron och omfattas därför inte av bedömningen.

säkerställa att den ekonomiska och monetära unionen fungerar på ett hållbart sätt. Konvergensbedömningen är således kopplad till den bredare ”europeiska planeringsterminen” som är en integrerad och framåtblickande metod för att analysera de ekonomipolitiska problem som EMU måste hantera för att säkerställa finanspolitisk hållbarhet, konkurrenskraft, stabilitet på finansmarknaderna och ekonomisk tillväxt. De viktigaste innovationerna när det gäller reformeringen av styrningen, inklusive bedömningen av varje medlemsstats konvergensframsteg och hållbarhet, inkluderar bl.a. förfarandet vid alltför stora underskott, som stärktes genom 2011 års reform av stabilitets- och tillväxtpakten och de nya instrumenten inom området övervakning av makroekonomiska obalanser. I synnerhet tar den hänsyn till bedömningen av konvergensprogrammen från 2012[3] och slutsatserna i rapporten om förvarningsmekanismen i förfarandet vid alltför stora makroekonomiska obalanser[4].

Konvergenskriterierna

Granskningen av huruvida den nationella lagstiftningen, inklusive de nationella centralbankernas stadgar, är förenlig med artiklarna 130 och kravet på överensstämmelse i enlighet med 131 i EUF-fördraget omfattar en bedömning av efterlevnaden av förbudet mot monetär finansiering (artikel 123) och förbudet mot positiv särbehandling (artikel 124), förenlighet med Europeiska centralbankssystemets mål (artikel 127.1) och uppgifter (artikel 127.2) och andra aspekter som avser integreringen av de nationella centralbankerna i Europeiska centralbankssystemet vid tidpunkten för antagandet av euron.

Prisstabilitetskriteriet definieras enligt följande i artikel 140.1 första strecksatsen i EUF-fördraget: ”En hög grad av prisstabilitet […] ska framgå av att inflationstakten ligger nära den i de högst tre medlemsstater som har uppnått de bästa resultaten i fråga om prisstabilitet”.

I artikel 1 i protokollet om konvergenskriterierna anges dessutom att ” kriteriet om prisstabilitet […] innebär att en medlemsstat under en tid av ett år före granskningen skall uppvisa en hållbar prisutveckling och en genomsnittlig inflationstakt som inte med mer än 1,5 procentenheter överstiger inflationstakten i de, högst tre, medlemsstater som har uppnått de bästa resultaten i fråga om prisstabilitet. Inflationen skall mätas med hjälp av konsumentprisindex på en jämförbar grund, med beaktande av skillnader i nationella definitioner”[5]. Hållbarhetskravet innebär att en tillfredsställande inflationstakt framför allt måste uppnås genom att insatskostnader och andra faktorer som påverkar prisutvecklingen i strukturellt hänseende utvecklas, snarare än återspegla tillfälliga faktorers inverkan. I konvergensgranskningen ingår därför en bedömning av de faktorer som har en

---

3 Tillgänglig på http://ec.europa.eu/economy_finance/economic_governance/sgp/convergence/programmes/2012_en.htm

4 En viktig lärdom från den ekonomiska och finansiella krisen har varit att ramen för den ekonomiska styrning som stödjer EMU behövde stärkas ytterligare för att ta itu med frågan om ohållbara makroekonomiska trender. Det nya förfarandet om förebyggande och korrigering av makroekonomiska obalanser – förfarandet vid makroekonomiska obalanser (MIP) – svarar på detta behov och det var en av de viktigaste delarna i lagstiftningspaketet (det s.k. sexpacket som trädde i kraft i december 2011) för att förstärka styrningsstrukturerna i EMU.

5 För kriteriet om prisstabilitet skall inflationen mätas med hjälp av det harmoniserade indexet för konsumentpriser (HIKP) som definieras i rådets förordning (EG) nr 2494/95.

inverkan på inflationsutsikterna och den kompletteras av en hänvisning till kommissionens senaste inflationsprognos[6]. En bedömning görs också av huruvida landet de närmaste månaderna verkar kunna uppnå referensvärdet.

Referensvärdet för inflationen beräknades i mars 2012 till 3,1 %. Sverige, Irland och Slovenien var de tre länder som hade uppnått bäst resultat i fråga om prisstabilitet.

Konvergenskriteriet avseende de offentliga finanserna definieras i artikel 140.1 andra strecksatsen i EUF-fördraget som ”*En hållbar finansiell ställning för den offentliga sektorn; Detta skall framgå av att den offentliga sektorns finanser inte uppvisar ett alltför stort underskott enligt bestämmelserna i artikel 126.6*”. Dessutom anges i artikel 2 i protokollet om konvergenskriterier att kriteriet betyder att ”medlemsstaten vid tidpunkten för granskningen inte får vara föremål för något beslut av rådet enligt artikel 126.6 i nämnda fördrag om att ett alltför stort underskott föreligger.” Som en del av den allmänna förstärkningen av den ekonomiska styrningen i EMU, stärktes den sekundärrätt som avser offentliga finanser 2011, inklusive de nya förordningarna om ändring av stabilitets- och tillväxtpakten[7].

I artikel 140.1 tredje strecksatsen i EUF-fördraget anges växelkurskriteriet som ”*iakttagande av det normala fluktuationsutrymmet enligt Europeiska monetära systemets växelkursmekanism under minst två år utan devalvering i förhållande till euron*.”

I artikel 3 i protokollet om konvergenskriterier föreskrivs följande: *”Kriteriet om deltagande i Europeiska monetära systemets växelkursmekanism […] innebär att kursrörelserna för en medlemsstats valuta ska ha legat inom det normala fluktuationsutrymmet enligt Europeiska monetära systemets växelkursmekanism, utan att allvarliga spänningar har uppstått, under minst de senaste två åren före granskningen.* Särskilt ska medlemsstaten inte på eget initiativ ha devalverat sin valutas bilaterala centralkurs i förhållande till euron under denna period.”[8]

Den aktuella tvåårsperioden för bedömning av växelkursstabiliteten i den här rapporten sträcker sig från och med den 1 maj 2010 till och med den 30 april 2012. I sin bedömning av växelkursstabilitetskriteriet tar kommissionen hänsyn till

---

6 Alla prognoser över inflation och andra variabler i denna rapport är hämtade från 2012 års vårprognos från kommissionen. Kommissionens prognoser baseras på ett antal gemensamma antaganden om externa variabler samt på ett antagande om oförändrad ekonomisk politik och samtidigt beaktas åtgärder om vilka det finns tillräckligt detaljerade uppgifter. Prognoserna för referensvärdets utveckling är förenade med en betydande osäkerhet, då de beräknas på grundval av inflationsutsikterna för de tre medlemsstater som förväntas ha den lägsta inflationen under prognosperioden, vilket ökar den möjliga felmarginalen.

7 Ett direktiv om minimikrav för nationella budgetramar, två nya förordningar om makroekonomisk övervakning och tre förordningar om ändring av stabilitets- och tillväxtpakten trädde i kraft den 13 december 2011 (i en av två nya förordningar om markoekonomisk övervakning och en av tre förordningar om ändring av stabilitets- och tillväxtpakten ingår nya kontrollmekanismer för medlemsstater inom euroområdet). Förutom idrifttagandet av skuldkriteriet i förfarandet vid alltför stora underskott, införde ändringarna ett antal viktiga nyheter i stabilitets- och tillväxtpakten, särskilt ett riktmärke för utgifter för att komplettera bedömningen av framstegen mot det landsspecifika medelfristiga budgetmålet.

8 Vid bedömningen av uppfyllande av växelkurskriteriet undersöker kommissionen huruvida växelkursen har legat kvar nära centralkursen i ERM II, samtidigt som skäl för en appreciering kan beaktas, i enlighet med det gemensamma uttalandet om anslutande länder och ERM II från det informella Ekofinrådet i Aten den 5 april 2003.

utvecklingen för hjälpindikatorer som valutareservernas utveckling och korta räntor samt politiska initiativ, inklusive valutainterventioner när det gäller att upprätthålla växelkursstabiliteten. I analysen tas också vid behov hänsyn till effekterna av externa offentliga finansieringsarrangemang och även dessas volym, belopp, bidragsflödenas profil och eventuella politiska villkor.

I artikel 140.1 fjärde strecksatsen i EUF-fördraget krävs ”*varaktighet i den konvergens en medlemsstat med undantag har uppnått och i dess deltagande i växelkursmekanismen, såsom det kommer till uttryck i den långfristiga räntenivån”. I artikel 4 i protokollet om konvergenskriterier anges också att ”kriteriet om konvergens i räntesatserna […] innebär att en medlemsstat under en tid av ett år före granskningen skall ha haft en genomsnittlig långfristig nominell räntesats som inte med mer än två procentenheter överstiger motsvarande räntesats i de, högst tre, medlemsstater som har uppnått de bästa resultaten i fråga om prisstabilitet. Räntesatserna skall beräknas på grundval av långfristiga statsobligationer eller jämförbara värdepapper, med beaktande av skillnader i nationella definitioner*”. I den nuvarande situationen är marknaderna för statsobligationer i en del medlemsstater föremål för kraftiga snedvridningar, vilket innebär att deras långfristiga räntor inte är något meningsfullt riktvärde för bedömningen av konvergensen. Mot bakgrund av detta skulle det inte vara lämpligt att inkludera den långfristiga räntesatsen i Irland, vilken är en av de tre bäst presterande medlemsstaterna när det gäller prisstabilitet, vid beräkningen av referensvärdet för kriteriet för den långfristiga räntenivån. Referensvärdet baseras således på de långfristiga räntenivåerna i Sverige och Slovenien[9].

Referensvärdet för räntenivån beräknades till 5,8 % i mars 2012.

Enligt artikel 140.1 i EUF-fördraget ska också ytterligare faktorer som är relevanta för ekonomisk integration och konvergens beaktas. Bland dessa ytterligare faktorer ingår integreringen av finans- och produktmarknader, utvecklingen av bytesbalansen samt utvecklingen av enhetsarbetskraftskostnader och andra prisindex. De senare omfattas av bedömningen av prisstabilitet. De ytterligare faktorerna är viktiga indikatorer på att integreringen av en medlemsstat i euroområdet skulle fungera utan svårigheter.

2. BULGARIEN

Lagstiftningen i Bulgarien – särskilt lagen om Bulgarska Narodna banka (BNB) och the Conflict of Interest Prevention and Ascertainment Act (lagen om förebyggande och utrönande av intressekonflikter) – är **inte fullständigt förenlig** med kravet på överensstämmelse i enlighet med artikel 131 i EUF-fördraget. Det finns oförenligheter och brister när det gäller BNB:s oberoende, förbudet mot monetär finansiering och centralbankens integrering i ECBS samt vad gäller ECBS uppgifter som fastställs i artikel 127.2 i EUF-fördraget och artikel 3 i stadgan för ECBS och ECB.

[9] Referensvärdet för mars 2012 beräknas som det aritmetiska medelvärdet av de genomsnittliga långfristiga räntesatserna i Sverige (2,2 %) och Slovenien (5,4 %). Som jämförelse var den 12-månaders genomsnittliga långfristiga räntan i Irland 9,1 % i mars 2012. Irland har varit stödmottagare av ett EU/IMF-program för ekonomiskt stöd sedan december 2010.

Den genomsnittliga inflationen på tolvmånadersbasis i Bulgarien har legat över referensvärdet vid varje konvergensbedömning sedan landet gick med i EU år 2007. Den genomsnittliga inflationstakten i Bulgarien under de tolv månaderna fram till och med mars 2012 var 2,7 %, vilket ligger under referensvärdet 3,1 %. Den förväntas ligga under referensvärdet under de kommande månaderna.

Den årliga HIKP-inflationen minskade till nära noll i slutet av 2009 mot bakgrund av sjunkande råvarupriser och den kraftiga recessionen. Höjda råvarupriser, höjda indirekta skatter och fortfarande kraftiga löneökningar innebar att inflationen återigen började öka 2010. Den kulminerade på 4,6 % i början av 2011 innan den återigen minskade med de avtagande effekterna av de sistnämnda faktorerna till 2 % i slutet av 2011. I mars 2012 låg den årliga HIKP-inflationen på 1,7 %.

Inflationen förväntas öka något under 2012, i takt med att råvaruprisökningarna i början av året kommer att märkas och höga nominella löneökningar kommer att leda till höjda tjänstepriser, trots svag inhemsk efterfrågan. I kommissionens vårprognos från 2012 förutspås därmed en årlig genomsnittlig inflation på 2,6 % 2012 och 2,7 % 2013. Den relativt låga prisnivån i Bulgarien (49 procent av genomsnittet i euroområdet 2010) tyder på att det på lång sikt finns ett betydande utrymme för fortsatt priskonvergens.

Bulgarien uppfyller prisstabilitetskriteriet.

Tabell 2a: **Bulgarien - inflationskriteriet sedan 2006**
(procent, 12-månaders rörlig inflationstakt)

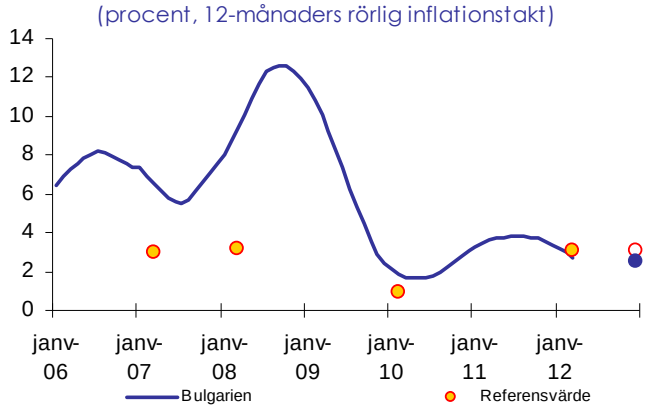

Obs: Punkterna i december 2012 visar det prognosticerade referensvärdet och den genomsnittliga 12-månadersinflationstakten i landet.
Källor: Eurostat, Kommissionnens vårprognos 2012

Bulgarien omfattas för närvarande av ett rådsbeslut om att det föreligger ett alltför stort underskott (rådets beslut av den 13 juli 2010)[10]. Rådet rekommenderade Bulgarien att vidta åtgärder för att senast 2011 få ner underskottet till under 3 procent av BNP på ett trovärdigt och hållbart sätt. Saldot i de offentliga finanserna föll från ett underskott på 4,3 % av BNP 2009 till 3,1 % 2010, mot bakgrund av lägre utgifter i förhållande till BNP. Underskottet i förhållande till BNP var 2,1 % 2011 och enligt kommissionens vårprognos från 2012 förväntas det förbättras ytterligare till 1,9 % av BNP 2012 och 1,7 % 2013 med oförändrad politik, stödd av en fortsatt frysning av lönekostnaderna i den offentliga sektorn och pensionerna samt åtgärder för att öka skatteuppbörden. Den offentliga bruttoskuldkvoten var fortsatt låg och uppgick år

[10] 2010/422/EU (EUT L 199, 31.7.2010, s. 26).

2011 till cirka 16,3 % av BNP, men väntas öka till cirka 17,6 % år 2012 och 18,5 % år 2013.

Mot bakgrund av denna utveckling och kommissionens vårprognos från 2012 anser kommissionen att det alltför stora underskottet har korrigerats genom en trovärdig och varaktig minskning av budgetunderskottet till under 3 % av BNP. Därför rekommenderar kommissionen att rådet upphäver beslutet om att det föreligger ett alltför stort underskott i Bulgarien.

Om rådet beslutar att upphäva förfarandet om att det föreligger ett alltför stort underskott i Bulgarien, kommer **Bulgarien att uppfylla kriteriet om den offentliga sektorns finanser**.

Tabell 2b: **Bulgarien - De offentliga finansernas saldo och skuld**

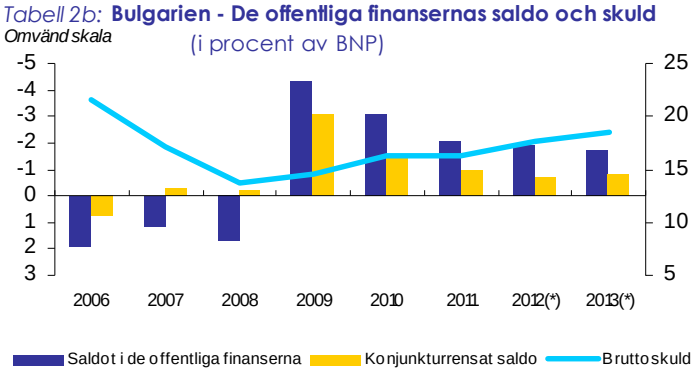

(*) Kommissionens vårprognos 2012
Källa: Eurostat, Kommissionen

Den bulgariska lev deltar inte i ERM II. Bulgariska nationalbanken prioriterar främst prisstabilitet genom förankring av växelkursen i ett sedelfondssystem. Bulgarien införde sitt sedelfondssystem den 1 juli 1997, där bulgariska lev knöts till den tyska marken och senare till euron. Andra indikatorer, som valutareservernas utveckling och korta räntor, tyder på att investerarnas riskbedömning mot Bulgarien allmänt sett har förbättrats sedan 2009. Betydande offentliga valutareserver fortsätter att backa upp sedelfondssystemet. Under den tvååriga bedömningsperioden har bulgariska lev varit fortsatt stabil i förhållande till euron, i linje med sedelfondssystemets funktion.

Bulgarien uppfyller inte växelkurskriteriet.

Den genomsnittliga långfristiga räntenivån låg under tolvmånadersperioden fram till och med mars 2012 på 5,3 %, vilket är under referensvärdet 5,8 %. Den har gradvis minskat från över 7 % i början av 2010 till drygt 5 % i slutet av 2011. Räntespreaden mot euroområdets långfristiga referensobligationer[11] var volatil men har gradvis minskat mellan hösten 2009 och början av 2012, i takt med att avkastningen på bulgariska obligationer föll när de finansiella spänningarna avtog och landriskpåslagen föll. I mitten av 2010 påverkades den bulgariska långfristiga avkastningen av ett tillfälligt tryck som var kopplat till statsskuldkrisen i euroområdet och oro om kvaliteten på den bulgariska statistiken över de offentliga finanserna.

[11] Länders räntespread gentemot euroområdets långfristiga referensobligationer beräknas utifrån Eurostats månadspublikation ”EMU convergence criterion bond yields”. Serien publiceras också av ECB under namnet ”Long-term interest rate for convergence purposes”.

Bulgarien uppfyller konvergenskriteriet för långfristiga räntenivåer.

Andra faktorer har också undersökts, inbegripet bytesbalansens utveckling och integreringen av produkt- och finansmarknader. Bulgariens saldo i utrikesaffärerna anpassades från mycket stora underskott fram till 2008 till en i stort sett balanserad position 2010 och ett överskott på cirka 2 % av BNP 2011. Förbättringen berodde i stor del på handelsbalansen, då importen sjönk i och med lägre inhemsk efterfrågan, samtidigt som exporten ökade dynamiskt 2010 och 2011. Banksektorns minskade externa nettofinansiering har lett till betydande utflöden i den finansiella balansen, vilka delvis har kompenserats av fortsatta inflöden av utländska direktinvesteringar som har fortsatt, även om nivån på dem är lägre än före krisen. Den bulgariska ekonomin är välintegrerad i EU-ekonomin, särskilt genom starka kopplingar vad gäller handel och utländska direktinvesteringar. På grundval av utvalda indikatorer avseende affärsmiljön ligger Bulgariens prestanda under genomsnittet för medlemsstater i euroområdet. Integreringen av den inhemska finanssektorn i EU:s finansiella system är betydande, huvudsakligen tack vare en hög nivå på det utländska ägandet av banksystemet. I linje med slutsatserna i rapporten om förvarningsmekanismen från februari 2012, var Bulgarien föremål för en djupgående granskning inom ramen för förfarandet vid makroekonomiska obalanser.

Mot bakgrund av bedömningen av lagstiftningens förenlighet och av om konvergenskriterierna uppnåtts, samt med beaktande av de ytterligare faktorerna, anser kommissionen att Bulgarien inte uppfyller villkoren för införande av euron.

3. TJECKIEN

Lagstiftningen i Tjeckien – i synnerhet lagen om Česká národní banka (ČNB) – är **inte fullständigt förenlig** med kravet på överensstämmelse i enlighet med artikel 131 i EUF-fördraget. Det finns oförenligheter när det gäller centralbankens oberoende, förbudet mot monetär finansiering och centralbankens integrering i ECBS vid tidpunkten för införandet av euron, vad gäller ECBS uppgifter som fastställs i artikel 127.2 i EUF-fördraget och artikel 3 i stadgan för ECBS och ECB. Dessutom innehåller lagen om ČNB några brister avseende centralbankens oberoende, förbudet mot monetär finansiering och ECBS uppgifter.

Den tjeckiska inflationen på tolvmånadersbasis låg under referensvärdet vid tidpunkten för den senaste konvergensbedömningen 2010. Den genomsnittliga inflationstakten i Tjeckien under de tolv månaderna fram till och med mars 2012 var 2,7 %, vilket ligger under referensvärdet 3,1 %. Den förväntas ligga över referensvärdet under de kommande månaderna.

Inflationen i Tjeckien har i stort sett utvecklats i linje med nivåerna i euroområdet under de senaste åren. Den årliga inflationen föll kraftigt och blev under en kort tid negativ under 2009 då den tjeckiska ekonomin gick in i en recession. Inflationen var fortsatt dämpad 2010 och 2011 till följd av en dämpad inhemsk efterfrågan, medan utvecklingen av importpriserna huvudsakligen drev på de inhemska priserna. Den nominella inflationen ökade i början av 2012, huvudsakligen på grund av en ökning av den lägre mervärdesskattesatsen.

Inflationen förväntas ligga kvar på en högre nivå 2012 jämfört med de senaste åren till följd av den ökade momssatsen, även om en svag inhemsk efterfrågan och en

gynnsam utveckling av enhetsarbetskostnader förväntas dämpa prisökningarna. På grundval av detta beräknas i kommissionens vårprognos 2012 den årliga HIKP-inflationen uppgå till i genomsnitt 3,3 % år 2012 och 2,2 % år 2013. Prisnivån i Tjeckien (72 % av genomsnittet i euroområdet 2010) tyder på att det på lång sikt finns potential för priskonvergens.

Tjeckien uppfyller inte kriteriet i fråga om prisstabilitet.

Tabell 3a: **Tjeckien - inflationskriteriet sedan 2006**
(procent, 12-månaders rörlig inflationstakt)

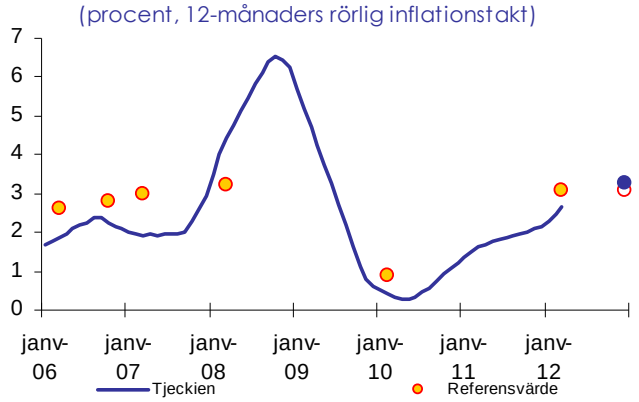

Obs: Punkterna i december 2012 visar det prognosticerade referensvärdet och den genomsnittliga 12-månadersinflationstakten i landet.
Källor: Eurostat, Kommissionnens vårprognos 2012

Tjeckien omfattas för närvarande av ett rådsbeslut om förekomsten av ett alltför stort underskott (rådets beslut av den 2 december 2009)[12]. Rådet rekommenderade Tjeckien att korrigera det alltför stora underskottet senast 2013. Underskottet i de offentliga finanserna i Tjeckien kulminerade på 5,8 % av BNP 2009, men det minskade till 4,8 % och 3,1 % av BNP 2010 respektive 2011 tack vare konsolideringsansträngningen. Enligt kommissionens vårprognos 2012 kommer underskottet med oförändrad politik att uppgå till 2,9 % av BNP år 2012 och 2,6 % år 2013, medan den offentliga skulden väntas öka från 43,9 % av BNP år 2012 till 44,9 % år 2013.

Tjeckien uppfyller inte kriteriet i fråga om offentliga finanser.

Tabell 3b: ***Tjeckien.*** **- De offentliga finansernas saldo och skuld**
Omvänd skala
(i procent av BNP)

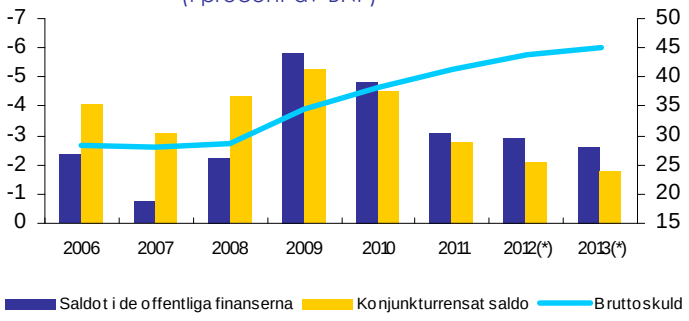

(*) Kommissionens vårprognos 2012
Källa: Eurostat, Kommissionen

12 2010/284/EU (EUT L 125, 31.5.2010, s. 36).

Den tjeckiska korunan deltar inte i ERM II. Tjeckien tillämpar ett system med flytande växelkurs. Efter en kraftigt försvagad drivkraft under den globala finanskrisen i slutet av 2008, har den tjeckiska korunans växelkurs gentemot euron följt en mer eller mindre tydlig apprecieringstrend mellan 2009 och mitten av 2011. Den korta räntespreaden gentemot euron minskade betydligt under 2009–2010 och blev negativ 2011 tack vare spänningar på finansmarknaderna i euroområdet. Andra halvåret 2011 deprecierades korunan, men den återhämtade en del av sina förluster i början av 2012. Under de två åren före denna bedömning apprecierades korunan i förhållande till euron med 2,8 %.

Tjeckien uppfyller inte växelkurskriteriet.

Under tolvmånadersperioden fram till mars 2012 var den genomsnittliga långfristiga räntan i Tjeckien 3,5 %, vilket var långt under referensvärdet på 5,8 %. De genomsnittliga långa räntorna i Tjeckien har legat under referensvärdet vid varje konvergensbedömning sedan EU-anslutningen i maj 2004. Räntespreaden mot euroområdets långfristiga referensobligationer vidgades kraftigt i samband med spänningar på den globala marknaden i slutet av 2008 och under första halvåret 2009, men den var mindre påverkad jämfört med andra medlemsstater med undantag. Den långfristiga avkastningen på tjeckiska statsobligationer minskade markant mellan 2009 och början av 2012, vilket bland annat avspeglar sänkningar av centralbankens styrräntor och landets relativt starka ekonomiska fundament.

Tjeckien uppfyller kriteriet om konvergens i långfristiga räntenivåer.

Ytterligare faktorer har också undersökts, inbegripet bytesbalansens utveckling och integreringen av produkt- och finansmarknader. Under åren 2008–2011 har det genomsnittliga bytesbalansunderskottet legat på måttliga nivåer på cirka 2 % av BNP. Ett ökat varuhandelsöverskott motverkades av ökade nettoinkomstflöden tack vare solida vinster från utländska direktinvesteringar. Den tjeckiska ekonomin är kraftigt integrerad i EU-ekonomin, särskilt genom starka kopplingar vad gäller handel och utländska direktinvesteringar. På grundval av utvalda indikatorer avseende affärsmiljön ligger Tjeckiens prestanda under genomsnittet för medlemsstater i euroområdet. Integreringen av den inhemska finanssektorn i EU:s finanssystem är betydande, särskilt genom starka kopplingar mellan banker.

Mot bakgrund av bedömningen av lagstiftningens förenlighet och uppfyllnad av konvergenskriterierna, samt med beaktande av de ytterligare faktorerna, anser kommissionen att Tjeckien inte uppfyller villkoren för införande av euron.

4. LETTLAND

Lagstiftningen i Lettland – i synnerhet lagen om Latvijas Banka – är **inte fullständigt förenlig** med kravet på överensstämmelse i enlighet med artikel 131 i EUF-fördraget. Det finns oförenligheter och brister särskilt när det gäller centralbankens oberoende, förbudet mot monetär finansiering och centralbankens integrering i ECBS vid tidpunkten för införandet av euron, med avseende på ECBS uppgifter som fastställs i artikel 127.2 i EUF-fördraget och artikel 3 i stadgan för ECBS och ECB. Dessutom finns det fortfarande brister vad gäller centralbankens oberoende och ECBS uppgifter.

Den lettiska inflationen på tolvmånadersbasis låg under referensvärdet vid tidpunkten för den senaste konvergensbedömningen 2010. Under tolvmånadersperioden till och med mars 2012 låg den genomsnittliga inflationen i Lettland på 4,1 %, vilket är över referensvärdet på 3,1 %. Den förväntas sjunka till under referensvärdet under de kommande månaderna.

Efter att den årliga HIKP-inflationen nådde en högsta nivå på 15,3 % 2008, ledde en kraftig anpassning av de nominella lönerna och en korrigering av importpriserna till en negativ nominell inflation mellan oktober 2009 och november 2010. Då konjunkturen vände och en ny global råvaruprischock drabbade landet ökade den genomsnittliga inflationen från -1,2 % år 2010 till 4,2 % år 2011. Inflationen drevs också på genom indirekta skattehöjningar. I mars 2012 dämpades den årliga inflationen till 3,2 % i takt med att inverkan från de temporära faktorerna mattades av.

HIKP-inflationen förväntas sjunka till 2,6 % i genomsnitt 2012, enligt kommissionens vårprognos 2012, på grund av den långsammare ekonomiska återhämtningen och den dämpande effekt som förändringarna av de indirekta skatterna 2011 har. Den förväntas falla ytterligare 2013 till 2,1 % i genomsnitt, mot bakgrund av en relativt svagare inhemsk efterfrågan Prisnivån i Lettland (nästan 70 % av genomsnittet i euroområdet 2010) tyder på att det på lång sikt finns utrymme för fortsatt priskonvergens.

Lettland uppfyller inte prisstabilitetskriteriet.

Tabell 4a: **Lettland - inflationskriteriet sedan 2006**
(procent, 12-månaders rörlig inflationstakt)

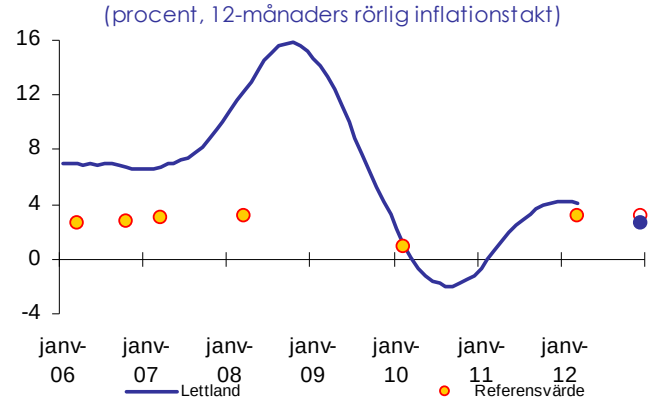

Obs: Punkterna i december 2012 visar det prognosticerade referensvärdet och den genomsnittliga 12-månadersinflationstakten i landet.
Källor: Eurostat, Kommissionnens vårprognos 2012

Lettland omfattas för närvarande av rådets beslut om förekomsten av ett alltför stort underskott (rådets beslut av den 7 juli 2009)[13]. Rådet rekommenderade Lettland att korrigera det alltför stora underskottet senast år 2012. Underskottet i den offentliga sektorns finanser nådde i Lettland 8,2 % av BNP år 2010, men minskade till 3,5 % av BNP år 2011 tack vare en betydande konsolideringsansträngning. I kommissionens vårprognos 2012 förväntas underskottet i förhållande till BNP att dämpas ytterligare till 2,1 % av BNP både 2012 och 2013 med oförändrad politik. Den offentliga

13 2009/591/EG (EUT L 202, 4.8.2009, s. 50).

bruttoskuldkvoten i förhållande till BNP minskade till 42,6 % 2011 men den förväntas öka till 44,7 % av BNP i slutet av 2013.

Lettland uppfyller inte kriteriet i fråga om offentliga finanser.

Tabell 4b: **Lettland - De offentliga finansernas saldo och skuld**

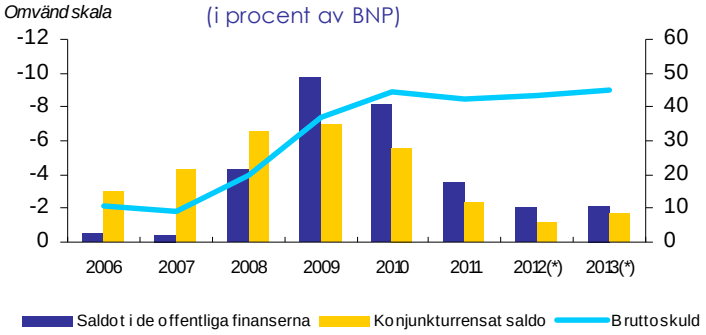

(*)Kommissionens vårprognos 2012
Källa: Eurostat, Kommissionen.

Den lettiska valutan lats har deltagit i ERM II sedan den 2 maj 2005, dvs. i mer än sju år vid antagandet av denna rapport. Vid inträdet i ERM II åtog sig myndigheterna ensidigt att hålla lats inom ett fluktuationsband på ±1 procent kring centralkursen. Under de två åren före denna bedömning, avvek växelkursen för lats inte från centralkursen med mer än ±1 % och några allvarliga spänningar har inte uppstått, även om lats huvudsakligen handlades nära den undre gränsen för det ensidiga bandet. I början av 2011, och mer varaktigt från slutet av 2011, närmade sig växelkursen den starka sidan av bandet, då den lettiska statskassan ändrade konverteringspraxisen för sina medel i utländsk valuta och därigenom ökade marknadens efterfrågan på lats. Andra indikatorer, till exempel utvecklingen av de kortfristiga räntenivåerna och den utländska valutareserven, tyder inte på något betydande tryck på växelkursen. De senaste utbetalningarna från IMF och EU i enlighet med programmet för finansiellt stöd ägde rum i augusti respektive oktober 2010. I juni 2011 återvände Lettland framgångsrikt till den internationella obligationsmarknaden, följd av en annan betydande emission i februari 2012, vilket tyder på ett fördelaktigt tillträde till marknaden.

Lettland uppfyller växelkurskriteriet.

Den genomsnittliga långfristiga räntan i Lettland var under året som föregick mars 2012 5,8 % vilket är samma som referensvärdet 5,8 %. Den genomsnittliga långfristiga räntesatsen i Lettland låg över referensvärdet vid konvergensbedömningen 2010, men den sjönk kraftigt från nästan 13 % i början av 2010 till under 6 % i slutet av 2011. Lettlands långfristiga räntespread mot euroområdets långfristiga referensobligationer var huvudsakligen hoptryckt 2010, i takt med att förtroendet för valutapariteten återhämtades, den finanspolitiska konsolideringen gav resultat och konverteringen av programmet för finansiellt stöd skapade tillräcklig likviditet för lats. Staten kunde åter ta upp lån på den inhemska marknaden för tioåriga obligationer med flera mindre emissioner under första hälften 2011 och avkastningen på dessa obligationer var praktiskt taget opåverkad av oron på finansmarknaderna i slutet av 2011.

Lettland uppfyller kriteriet i fråga om långfristiga räntenivåer.

Andra faktorer har också undersökts, inbegripet bytesbalansens utveckling och integreringen av produkt- och finansmarknaderna. Saldot i utrikesaffärerna vände 2008–2009 från stora underskott under högkonjunkturåren till ett överskott på cirka 11 % av BNP 2009, vilket minskade till 4,9 % av BNP 2010 och 0,9 % av BNP 2011. De två viktigaste drivkrafterna som påverkar saldot i utrikesaffärerna var handelsunderskottet och faktorinkomsterna. Vad gäller den finansiella balansen förbättrades balansen avseende utländska direktinvesteringar gradvis från och med 2009, men återbetalningarna av den externa nettofinansieringen av banksektorn fortsatte även under 2011. EU-IMF:s betalningsbalansstöd som beviljades Lettland i slutet av 2008 avslutades på ett framgångsrikt sätt 2012. Lettland lånade totalt bara cirka 4,5 miljarder euro av de sammanlagda 7,5 miljarder euro som var tillgängligt genom stödprogrammet. Ett bevis på förtroendet för Lettlands strategi och dess återvunna tillgång till marknaden är att Lettland inte har begärt något uppföljningsprogram.

Den lettiska ekonomin är välintegrerad i EU-ekonomin, genom kopplingar vad gäller handel och utländska direktinvesteringar. På grundval av utvalda indikatorer avseende affärsmiljön ligger Lettlands prestanda i stort sett i linje med genomsnittet för medlemsstaterna i euroområdet. Integreringen av den inhemska finanssektorn i EU:s finansiella system är betydande, huvudsakligen tack vare en hög nivå på det utländska ägandet av banksystemet.

Mot bakgrund av bedömningen av lagstiftningens förenlighet och uppfyllandet av konvergenskriterierna, samt med beaktande av de ytterligare faktorerna, anser kommissionen att Lettland inte uppfyller villkoren för införande av euron.

5. LITAUEN

Lagstiftningen i Litauen **är förenlig** med EUF-fördraget och ECBS-/ECB-stadgan med undantag av en brist avseende centralbankens oberoende**:** Artikel 14.4 i lagen om statliga revisionskontoret bör fullständigt bringas i överensstämmelse med artikel 27.1 i ECBS/ECB-stadgan.

Den litauiska inflationen på tolvmånadersbasis har legat över referensvärdet vid tidpunkten för varje konvergensbedömning sedan 2006. Under tolvmånadersperioden till mars 2012 låg den genomsnittliga inflationen i Litauen på 4,2 %, vilket är över referensvärdet 3,1 %. Den förväntas närma sig referensvärdet under de kommande månaderna.

Den årliga HKPI-inflationen kulminerade på över 12 % i mitten av 2008 och föll sedan snabbt under hela 2009 i takt med att ekonomin gick in i recession. Efter en marginell minskning av prisnivån i början av 2010 beräknat på årsbasis har den årliga inflationen gradvis ökat till cirka 5 % i maj 2011, huvudsakligen till följd av betydande ökningar av råvarupriserna. Därefter föll den sakta till under 4 % i slutet av 2011, huvudsakligen tack vare lägre prisinflation på livsmedel. Den årliga inflationen stabiliserades i stort sett i början av 2012.

Inflationen förväntas minska till cirka 3 % 2012 och 2013 enligt kommissionens vårprognos 2012, vilket speglar en lägre takt i den ekonomiska tillväxten och den höga arbetslöshetsnivån. Den relativt låga prisnivån i Litauen (cirka 62 % av genomsnittet i euroområdet 2010) tyder på att det på lång sikt finns utrymme för fortsatt priskonvergens.

Litauen uppfyller inte kriteriet om prisstabilitet.

Tabell 5a: **Litauen - inflationskriteriet sedan 2006**
(procent, 12-månaders rörlig inflationstakt)

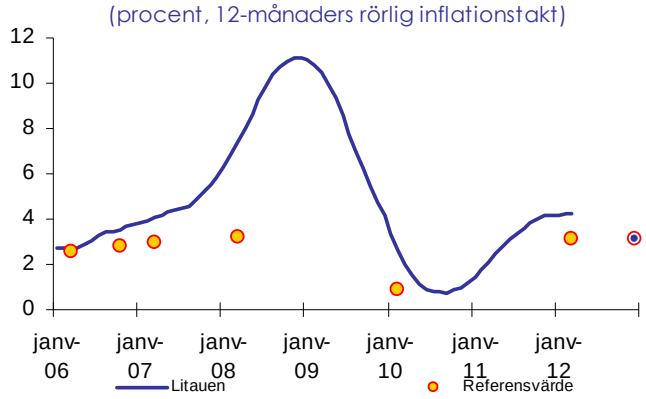

Obs: Punkterna i december 2012 visar det prognosticerade referensvärdet och den genomsnittliga 12-månadersinflationstakten i landet.
Källor: Eurostat, Kommissionnens vårprognos 2012.

Litauen omfattas för närvarande av ett rådsbeslut om förekomsten av ett alltför stort underskott (rådets beslut av den 7 juli 2009)[14]. I februari 2010 rekommenderade rådet Litauen att korrigera det alltför stora underskottet senast år 2012. Underskottet i den

[14] 2009/588/EG (EUT L 202, 4.8.2009, s. 44).

offentliga sektorns finanser minskade från 7,2 % av BNP 2010 till 5,5 % av BNP 2011 tack vare fortsatta finanspolitiska konsolideringsansträngningar. Enligt kommissionens vårprognos 2012 förväntas underskottet i förhållande till BNP uppgå till 3,2 % av BNP år 2012 baserat på 2012 års budget och 3 % år 2013 med oförändrad politik. Den offentliga bruttoskulden förväntas öka från 38,5 % av BNP 2011 till alldeles under 41 % av BNP 2013.

Litauen uppfyller inte kriteriet i fråga om offentliga finanser.

Tabell 5b: **Litauen - De offentliga finansernas saldo och skuld**

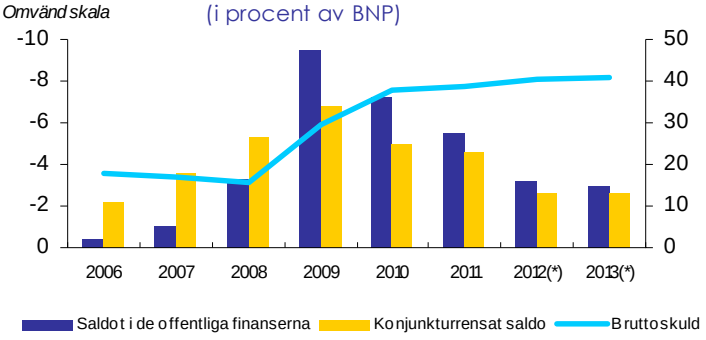

(*) Kommissionens vårprognos 2012

Källa: Eurostat, Kommissionen

Den 28 juni 2004 inträdde Litauen i ERM II och har när denna rapport antas deltagit i mekanismen i nästan åtta år. Vid anslutningen till ERM II åtog sig myndigheterna ensidigt att behålla sitt sedelfondssystem i denna mekanism. Sedelfondssystemet har fortfarande starkt stöd genom offentliga valutareserver. De korta räntedifferenserna mot euroområdet har fortsatt att ligga under 50 räntepunkter sedan början av 2011. Under den tvååriga bedömningsperioden har litauiska litas inte avvikit från centralkursen och några allvarliga spänningar har inte uppstått.

Litauen uppfyller växelkurskriteriet.

De genomsnittliga långa räntorna i Litauen låg över referensvärdet vid tidpunkten för den senaste konvergensbedömningen 2010. Den genomsnittliga långfristiga räntenivån under året till och med mars 2012 låg på 5,2 %, vilket är under referensvärdet 5,8 %. De långfristiga räntesatserna låg fortsatt alldeles över 5 % från mars 2010 till slutet av 2011, då de ökade något. Den långfristiga räntesats som används för konvergensgranskningen bör emellertid tolkas med försiktighet eftersom den speglar avkastningen på andrahandsmarknaden för en enda referensstatsobligation med en jämförelsevis kort återstående löptid på sex år medan den litauiska marknaden är mycket begränsad.

Litauen uppfyller konvergenskriteriet i fråga om långfristiga räntenivåer.

Andra faktorer har också undersökts, däribland bytesbalansens utveckling samt integreringen av produktmarknader och finansiella marknader. Efter att Litauens saldo i utrikesaffärerna vände till ett betydande överskott 2009, försämrades saldot igen 2010 och 2011, vilket speglar en försämrad bytesbalans, medan kapitalbalansöverskottet fortsatte att öka tack vare en högre absorption av medel från EU:s fonder. Samtidigt lyckades Litauen dra till sig ökade nettoinflöden av utländska

direktinvesteringar 2010 och 2011. Den litauiska ekonomin är välintegrerad i EU-ekonomin, genom kopplingar vad gäller handel och utländska direktinvesteringar. På grundval av utvalda indikatorer avseende affärsmiljön ligger Litauens prestanda i stort sett i linje med genomsnittet för medlemsstater i euroområdet. Litauens finanssektor är välintegrerad i EU:s finanssystem vilket bekräftas av den höga andelen utlandsägda banker.

Mot bakgrund av bedömningen av lagstiftningens förenlighet och av om konvergenskriterierna uppnåtts, samt med beaktande av de ytterligare faktorerna, anser kommissionen att Litauen inte uppfyller villkoren för införande av euron.

6. UNGERN

Den lagstiftning som för närvarande är i kraft i Ungern – särskilt lagen om Magyar Nemzeti Bank (MNB) och övergångsbestämmelserna i Ungerns grundlag – är **inte fullt förenliga** med kravet på överensstämmelse i enlighet med artikel 131 i EUF-fördraget. Det finns oförenligheter och brister särskilt när det gäller MNB:s oberoende, förbudet mot monetär finansiering och centralbankens integrering i ECBS vid tidpunkten för införandet av euron med avseende på ECBS uppgifter som fastställs i artikel 127.2 i EUF-fördraget och artikel 3 i stadgan för ECBS och ECB. Lagen om MNB innehåller dessutom ytterligare brister avseende centralbankens oberoende och MNB:s integrering i ECBS. Utkastet till lagstiftning, såsom det lades fram av regeringen den 7 mars 2012 för ECB:s yttranden kommer, om den antas, att undanröja bristerna avseende centralbankens oberoende.

Den ungerska inflationen på tolvmånadersbasis låg över referensvärdet vid tidpunkten för varje konvergensbedömning sedan EU-anslutningen. Under tolvmånadersperioden till och med mars 2012 låg den genomsnittliga inflationen i Ungern på 4,3 %, vilket är över referensvärdet på 3,1 %. Den förväntas röra sig kraftigt över referensvärdet under de kommande månaderna.

Den årliga HIKP-inflationen kulminerade på över 6 % i januari 2010, på grund av indirekta skattehöjningar som antogs 2009 och effekterna av en svagare växelkurs. Konsumentprisinflationen var mycket volatil men följde huvudsakligen en nedåtgående trend och minskade till 3 % i juli 2011, i takt med att engångsåtgärdernas inflationsinverkan klingade av och växelkursen stärktes. Den årliga inflationen ökade återigen under andra halvåret 2011, främst tack vare energiprishöjningar som speglade de högre råvarupriserna och en svagare växelkurs. I början av 2012 ledde en ny omgång indirekta skattehöjningar till en ytterligare ökning av konsumentpriserna.

Inflationen förväntas öka till över 5 % 2012 och sedan minska till alldeles under 4 % 2013 enligt kommissionens vårprognos 2012, vilket huvudsakligen speglar de indirekta skattehöjningarnas ändrade bidrag till inflationen. Den relativt låga prisnivån i Ungern (cirka 62% av genomsnittet i euroområdet 2010) tyder på att det på lång sikt finns utrymme för fortsatt priskonvergens.

Ungern uppfyller inte prisstabilitetskriteriet.

Tabell 6a: ***Ungern - inflationskriteriet sedan 2006***

(procent, 12-månaders rörlig inflationstakt)

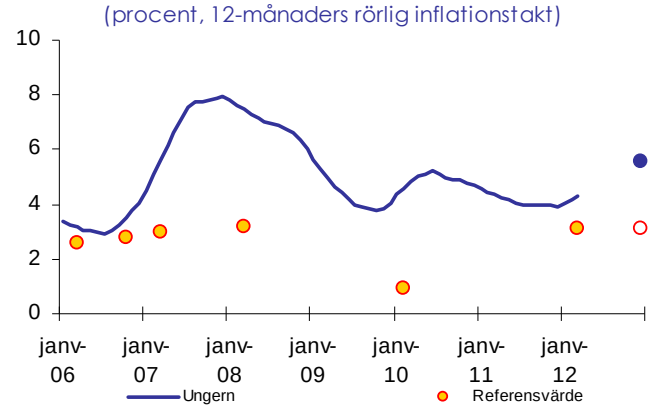

Obs: Punkterna i december 2012 visar det prognosticerade referensvärdet och den genomsnittliga 12-månadersinflationstakten i landet.
Källor: Eurostat, Kommissionnens vårprognos 2012.

Ungern omfattas för närvarande av ett rådsbeslut om förekomsten av ett alltför stort underskott (rådets beslut av den 5 juli 2004)[15]. År 2009 rekommenderade rådet Ungern att korrigera det alltför stora underskottet senast år 2011. I januari 2012 slog rådet fast att Ungern inte hade vidtagit effektiva åtgärder som svar på rådets rekommendation från 2009, eftersom uppfyllandet av referensvärdet 3 % av BNP 2011 inte var baserat på någon strukturell och hållbar korrigering. I mars 2012 utfärdade rådet en ny (den femte i rad) rekommendation till Ungern i enlighet med artikel 126.7 och, på grundval av dess beslut i januari om icke-överensstämmelse har den delvis upphävt åtaganden i EU:s sammanhållningsfond för 2013 (som uppgår till cirka 0,5 miljarder euro). Efter att ha noterat ett underskott på 4,2 % av BNP 2010 vände saldot i de offentliga finanserna till ett överskott på 4,3 % av BNP 2011 tack vare betydande engångsåtgärder utan vilka underskottet skulle ha överstigit 5 % av BNP. Det strukturella saldot beräknas ha legat kvar på ett underskott på över 4 % av BNP 2011. I enlighet med kommissionens vårprognos 2012 förväntas underskottet med oförändrad politik uppgå till 2,5 % av BNP år 2012 och 2,9 % år 2013. Den offentliga sektorns skuld minskade från 80,6 % av BNP 2011 till 78 % av BNP 2013.

Ungern uppfyller inte kriteriet i fråga om offentliga finanser.

Tabell 6b: ***Ungern - De offentliga finansernas saldo och skuld***

Omvänd skala

(i procent av BNP)

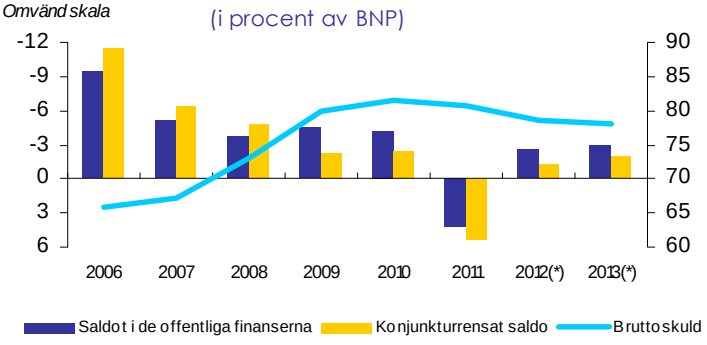

(*)Kommissionens vårprognos 2012

Källa: Eurostat, Kommissionen

15 2004/918/EG (EUT L 389, 30.12.2004, s. 27).

Den ungerska forinten deltar inte i ERM II. I februari 2008 övergick Ungern till en fritt flytande växelkurs och övergav forintens ensidiga knytning till euron (med ett fluktuationsband på ±15 %). Forintens växelkurs mot euron har visat på hög volatilitet de senaste åren. Efter en period av relativ stabilitet mellan augusti 2009 och april 2010 inom ramen för EU-IMF:s betalningsbalansstöd deprecierades forinten kraftigt i maj 2010 och har fortsatt att vara svag under hela sommaren 2010. Den har följt en svagt apprecierande trend från september 2010 till april 2011 och sedan har den i stort sett stabiliserats ytterligare tre månader. Under andra halvåret 2011, i takt med att ökande spänningar på finansmarknaderna i euroområdet även började att på ett negativt sätt påverka valutamarknaderna i Central- och Östeuropa, deprecierades forinten med cirka 12 % mot euron, även på grund av några kontroversiella inhemska ekonomisk-politiska åtgärderna som möjligheten att betala tillbaka inteckningslån i utländsk valuta till historiska valutakurser. Forinten återhämtade en del av förlusterna i början av 2012 i samband med en ökad global riskaptit och förväntningar om att snart nå en överenskommelse om förebyggande betalningsbalansstöd av EU och IMF. Under den tvååriga bedömningsperioden deprecierades forinten mot euron med 6,5 %.

Ungern uppfyller inte växelkurskriteriet.

Ungerns genomsnittliga långa räntor har legat över referensvärdet vid tidpunkten för varje konvergensbedömning alltsedan EU-anslutningen, vilket återspeglar de höga riskpremierna vid makroekonomiska fundament som uppfattas som svaga. Den genomsnittliga långfristiga räntenivån under året till och med mars 2012 låg på 8,0 %, vilket är mycket över referensvärdet 5,8 %. Mellan september 2009 och september 2011 pendlade de långfristiga räntesatserna huvudsakligen mellan 6,5 % och 8 %. Efteråt följde de en kraftig uppåtgående trend och överskred 9 % i januari 2012, i takt med att ett antal kontroversiella politiska åtgärder antogs av de ungerska myndigheterna som ökade investerarnas oro avseende den lokala finansiella stabiliteten.

Ungern uppfyller inte konvergenskriteriet i fråga om långfristiga räntenivåer.

Andra faktorer har också undersökts, däribland bytesbalansens utveckling samt integreringen av produktmarknader och finansiella marknader. Efter att ha vänt till ett överskott 2009 förbättrades Ungerns saldo i utrikesaffärerna ytterligare 2010 och 2011. Den fortsatta anpassningen drevs av en fallande inhemsk efterfrågan, en svagare importtillväxt, kombinerat med opåverkade exportresultat samt en högre absorption av medel från EU:s fonder. Inflödet av direkta utländska nettoinvesteringar var fortfarande relativt begränsat 2010 innan det upphörde helt och hållet 2011, då större direktinvesteringar av bosatta utomlands uppvägde de ökade utländska direktinvesteringarna i Ungern. Betalningsbalansstödet som EU och IMF beviljade Ungern 2008 löpte ut 2010 utan att några utbetalningar från den utlovade officiella finansieringen ägde rum efter mitten av 2009. Ungern bad emellertid EU och IMF om ett förebyggande betalningsbalansstöd i november 2011 efter ett försämrat läge på den finansiella marknaden. Ingen överenskommelse om ett eventuellt stödprogram nåddes före rapportens slutdatum. I linje med slutsatserna i rapporten om förvarningsmekanismen från februari 2012, var Ungern föremål för en djupgående granskning inom ramen för förfarandet vid makroekonomiska obalanser.

Den ungerska ekonomin är kraftigt integrerad i EU-ekonomin genom starka kopplingar vad gäller handel och utländska direktinvesteringar. På grundval av utvalda indikatorer avseende affärsmiljön ligger Ungerns prestanda under genomsnittet för medlemsstater i euroområdet. Landet får särskilt dåliga resultat när det gäller lagregler och andra regelverk, som är komplicerade och instabila på grund av flitigt förekommande och ibland tillfälliga ändringar. Ungerns finanssektor är välintegrerad i EU:s finanssystem, vilket bekräftas av den höga andelen utlandsägda banker.

Mot bakgrund av bedömningen av lagstiftningens förenlighet och uppfyllandet av konvergenskriterierna, samt med beaktande av de ytterligare faktorerna, anser kommissionen att Ungern inte uppfyller villkoren för införandet av euron.

7. POLEN

Lagstiftningen i Polen – särskilt lagen om Narodowy Bank Polski (NBP) och Republiken Polens grundlag – är **inte fullständigt förenlig** med kravet på överensstämmelse i enlighet med artikel 131 i EUF-fördraget. Oförenligheterna gäller oberoendet av centralbanken, förbudet mot monetär finansiering och centralbankens integrering i ECBS vid tiden för eurons införande. Lagen om NBP innehåller dessutom vissa brister avseende centralbankens oberoende och NBP:s integrering i ECBS vid tidpunkten för eurons införande.

Den polska inflationen på tolvmånadersbasis låg över referensvärdet vid tidpunkten för den senaste konvergensbedömningen 2010. Under tolvmånadersperioden till och med mars 2012 uppgick Polens genomsnittliga inflation till 4,0 %, vilket överstiger referensvärdet på 3,1 % och inflationen kommer sannolikt att göra det även under de närmaste månaderna.

Den årliga HIKP-inflationen sjönk gradvis från 4,5 % till under 2 % mellan mitten av 2009 och mitten av 2010, vilket huvudsakligen avspeglar lägre livsmedels- och tjänsteprisökningar. Därefter började inflationen återigen stiga, främst på grund av höjda råvarupriser och en höjd momssats som började gälla i januari 2011. Även om den årliga inflationen sjönk tillfälligt mellan maj och september 2011, huvudsakligen tack vare en gynnsam utveckling av priserna på obearbetade livsmedel ledde den kraftiga försvagningen av växelkursen i slutet av 2011 till att den årliga inflationen steg igen till 4,5 % i december 2011. Den årliga inflationen minskade något i början av 2012, huvudsakligen på grund av gynnsamma basårseffekter.

Inflationen förväntas falla till 3,7 % år 2012 och 2,9 % år 2013 enligt kommissionens vårprognos 2012, i takt med att inflationsinverkan från engångsåtgärder med verkan 2011 i stort sett klingar av medan den ekonomiska tillväxten sannolikt kommer att minska. Polens relativt låga prisnivå (närmare 60 % av genomsnittet i euroområdet 2010) tyder på att det på lång sikt finns utrymme för fortsatt priskonvergens.

Polen uppfyller inte prisstabilitetskriteriet.

Tabell 7a: **Polen - inflationskriteriet sedan 2006**

(procent, 12-månaders rörlig inflationstakt

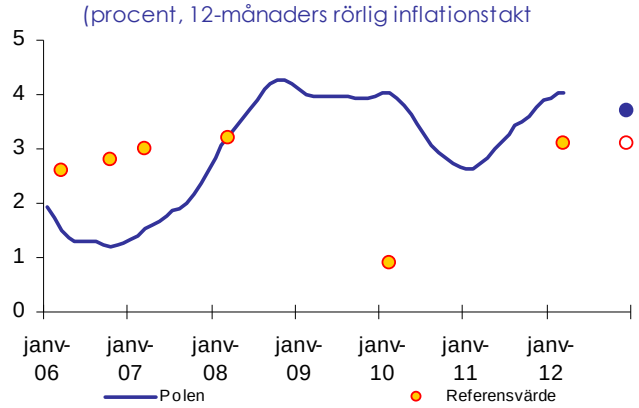

Obs: Punkterna i december 2012 visar det prognosticerade referensvärdet och den genomsnittliga 12-månadersinflationstakten i landet.
Källor: Eurostat, Kommissionnens vårprognos 2012

Polen omfattas för närvarande av ett rådsbeslut om förekomsten av ett alltför stort underskott (rådets beslut av den 7 juli 2009)[16]. Rådet rekommenderade Polen att korrigera det alltför stora underskottet senast 2012. Underskottet i de offentliga finanserna i Polen minskade från 7,8 % av BNP 2010 till 5,1 % av BNP 2011. I enlighet med kommissionens vårprognos 2012 förväntas underskottet med oförändrad politik uppgå till 3,0 % av BNP år 2012 och 2,5 % år 2013. Trots den höga genomsnittliga reala BNP-tillväxten ökade den offentliga bruttoskulden till 56,3 % av BNP år 2011 och väntas fortsätta öka till cirka 54 % av BNP år 2013.

Polen uppfyller inte kriteriet i fråga om offentliga finanser.

Tabell 7b: **Polen - De offentliga finansernas saldo och skuld**

Omvänd skala

(i procent av BNP)

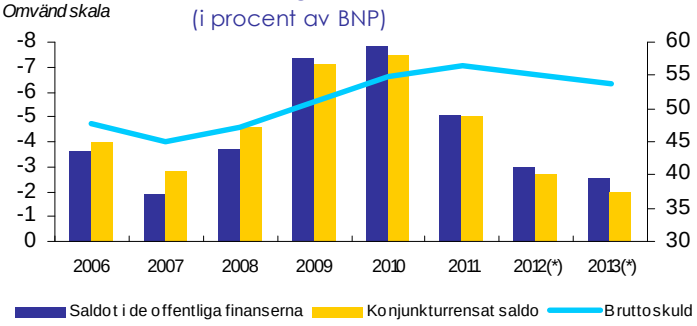

(*) Kommissionens vårprognos 2012
Källa: Eurostat, Kommissionen

Polska zlotyn deltar inte i ERM II. Sedan april 2000 tillämpar Polen en flytande växelkurs. Växelkursen för zlotyn mot euron har nyligen uppvisat en relativt hög volatilitet. Från början av 2010 till mitten av 2011 har zlotyns växelkurs huvudsakligen pendlat inom ett relativt brett område mellan 3,85 och 4,15 PLN/EUR. I augusti 2011 började ökade spänningar på finansmarknaderna i euroområdet ha en negativ inverkan på valutamarknaderna i Central- och Östeuropa. Till följd av detta försvagades zlotyn cirka 11 % mot euron mellan juli och december 2011. I början av 2012 återhämtade zlotyns växelkurs mot euron delvis de tidigare

16 2009/589/EG (EUT L 202, 4.8.2009, s. 46).

förlusterna. Under den tvååriga bedömningsperioden deprecierades zlotyn mot euron med 6,1 %.

Polen uppfyller inte växelkurskriteriet.

De genomsnittliga långa räntorna i Polen låg över referensvärdet vid tidpunkten för den senaste konvergensbedömningen 2010. Den genomsnittliga långfristiga räntan i Polen var under 12-månadersperioden fram till mars 2012 5,8 % vilket är samma som referensvärdet 5,8 %. De långfristiga räntesatserna minskade från över 6 % i början av 2010 till under 5,5 % i september 2010, vilket speglar det kraftiga fallet i den inhemska inflationen. De föll tillbaka till över 6 % i början av 2011 genom en gradvis åtstramning av penningpolitiken. De långfristiga räntesatserna föll åter tillbaka till under 6 % i mitten av 2011 och sedan till under 5,5 % i början av 2012, tack vare investerarnas förbättrade bedömning av landet.

Polen uppfyller konvergenskriteriet i fråga om långfristiga räntesatser.

Andra faktorer har också undersökts, däribland bytesbalansens utveckling samt integreringen av finansiella marknader och produktmarknaderTrots att Polens bytesbalans fortfarande har ett underskott har den förbättrats avsevärt under 2009. Although it worsened somewhat in 2010 due to a higher current account deficit, it improved again in 2011, as the rapidly increasing surplus on the capital account, induced by higher absorption of EU funds, offset the further deterioration in the current account balance.Bytesbalansen försämrades något under 2010 tack vare ett högre underskott i bytesbalansen men förbättrades åter 2011, i takt med att det snabbt ökande överskottet i kapitalbalansen, tack vare att en högre absorption av medel från EU:s fonder motverkade en ytterligare försämring av bytesbalansen. Nettoinflödena av utländska direktinvesteringar minskade kraftigt 2010, huvudsakligen till följd av lägre direktinvesteringar i Polen, innan de återhämtade sig igen 2011, då de omfattade cirka 40 % av underskottet i bytesbalansen. Den polska ekonomin är välintegrerad i EU-ekonomin, genom kopplingar vad gäller handel och utländska direktinvesteringar. På grundval av utvalda indikatorer avseende affärsmiljön ligger Polens prestanda under genomsnittet för medlemsstater i euroområdet. Polens finanssektor är välintegrerad i EU:s finanssystem vilket bekräftas av den höga andelen utlandsägda banker. Mot bakgrund av bedömningen av lagstiftningens förenlighet och uppfyllandet av konvergenskriterierna, samt med beaktande av de ytterligare faktorerna, anser kommissionen att Polen inte uppfyller villkoren för införandet av euron.

8. RUMÄNIEN

Lagstiftningen i Rumänien – i synnerhet lagen om Banca Naţională a României (BNR) – är **inte fullständigt förenlig** med kravet på överensstämmelse i enlighet med artikel 131 i EUF-fördraget. Oförenligheterna gäller centralbankens oberoende, förbudet mot monetär finansiering och centralbankens integrering i ECBS vid tidpunkten för eurons införande. Lagen om BNR innehåller dessutom vissa brister avseende centralbankens oberoende och BNR:s integrering i ECBS vid tidpunkten för införandet av euron.

Den genomsnittliga inflationen på tolvmånadersbasis i Rumänien har legat över referensvärdet vid varje konvergensbedömning sedan landet gick med i EU år 2007.

Under tolvmånadersperioden till och med mars 2012 låg den genomsnittliga inflationen i Rumänien på 4,6 %, vilket är långt över referensvärdet 3,1 %. Den förväntas närma sig referensvärdet under de kommande månaderna.

Rumänien har noterat volatil inflationsutveckling, och under långa perioder hög inflation under de senaste åren. Trots den kraftiga ekonomiska nedgången höll sig den årliga inflationen på höga nivåer 2009, till följd av punktskatter och en oavbrutet hög inflation inom tjänstesektorn. Inflationen ökade kraftigt under andra halvåret 2010 tack vare en ökning av den normala mervärdesskattesatsen med 5 procentenheter. Inflationen föll kraftigt under andra halvåret 2011, till i genomsnitt 3,8 %. Detta speglade bland annat en momsrelaterad baseffekt och en lättnad i livsmedelspriserna tack vare en utomordentligt god jordbruksskörd.

Inflationen förväntas fortsätta att vara lägre 2012 och 2013 jämfört med de senaste åren, till följd av en svag inhemsk efterfrågan och med antagande av måttliga ökningar för reglerade priser. I kommissionens vårprognos 2012 beräknas den årliga HIKP-inflationen uppgå till i genomsnitt 3,1 % år 2012 och 3,4 % år 2013. Den relativt låga prisnivån i Rumänien (cirka 56 % av genomsnittet i euroområdet 2010) tyder på att det på lång sikt finns ett betydande utrymme för fortsatt priskonvergens.

Rumänien uppfyller inte prisstabilitetskriteriet.

Tabell 8a: **Rumänien - inflationskriteriet sedan 2006**
(procent, 12-månaders rörlig inflationstakt

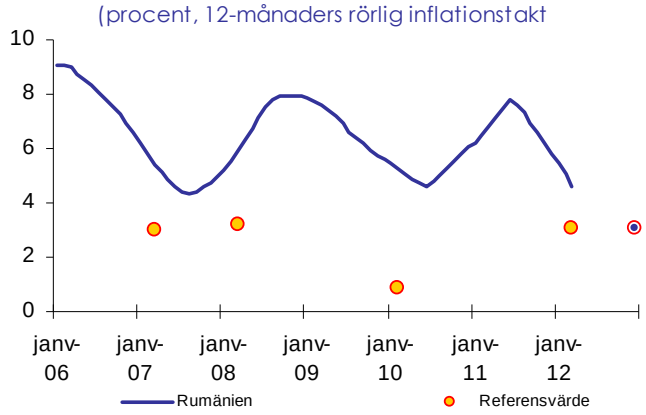

Obs: Punkterna i december 2012 visar det prognosticerade referensvärdet och den genomsnittliga 12-månadersinflationstakten i landet.
Källor: Eurostat, Kommissionnens vårprognos 2012

Rumänien omfattas för närvarande av ett rådsbeslut om förekomsten av ett alltför stort underskott (rådets beslut av den 7 juli 2009)[17]. I februari 2010 rekommenderade rådet Rumänien att korrigera det alltför stora underskottet senast år 2012. Underskottet i de offentliga finanserna i Rumänien kulminerade på 9,0 % av BNP 2009, men det minskade till 6,8 % och 5,2 % av BNP 2010 respektive 2011 tack vare konsolideringsansträngningen. Enligt kommissionens vårprognos 2012 som baseras på ett antagande om oförändrad politik kommer underskottet i förhållande till BNP att uppgå till 2,8 % av BNP 2012 och 2,2 % 2013, medan den offentliga skulden väntas stabiliseras på 34,6 % av BNP 2012 respektive 2013.

Rumänien uppfyller inte kriteriet i fråga om offentliga finanser.

17 2009/590/EG (EUT L 202, 4.8.2009, s. 48).

Tabell 8b: **Rumänien - De offentliga finansernas saldo och skuld**

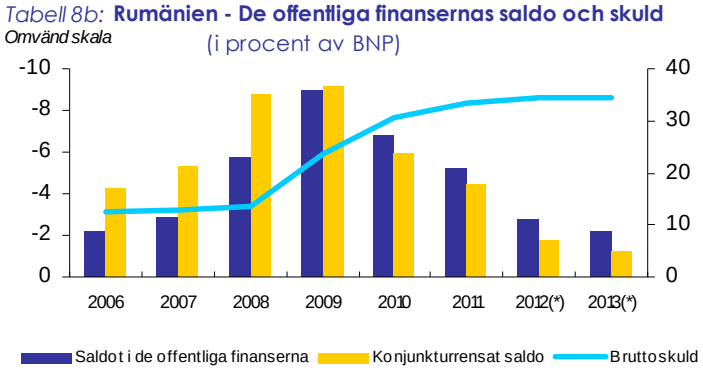

(*) Kommissionens vårprognos 2012

Källa: Eurostat, Kommissionen

Rumänska leu deltar inte i ERM II. Rumänien tillämpar en flytande växelkurs. Den nominella effektiva växelkursen för leu mot euron har fluktuerat inom ett brett område under åren före krisen. Leun försvagades återigen kraftigt under hösten 2008, på grund av den allt djupare globala finanskrisen och mot bakgrund av stora inhemska makroekonomiska obalanser. De korta räntedifferenserna mot euroområdet började då att vidgas i takt med att den följande likviditetsbristen drev upp de rumänska korta räntorna. Efter en överenskommelse i början av 2009 om att tillhandahålla Rumänien samordnat finansiellt bistånd, lättade pressen på finansmarknaden och leun stabiliserades i stort sett mot euron på nivåer som sedan rådde under större delen av perioden från 2009 till 2011. Leuns växelkurs mot euron deprecierades under tillfälliga utbrott av global riskovillighet, inbegripet under andra halvåret 2011. I början av 2012 var den kvar på en måttligt svagare nivå än genomsnittet från 2009–2011. Under den tvååriga granskningsperioden deprecierades leun mot euron med 6,4 %.

Rumänien uppfyller inte växelkurskriteriet.

De genomsnittliga långa räntorna i Rumänien har legat över referensvärdet vid varje konvergensbedömning sedan EU-anslutningen. Den genomsnittliga långa räntan i Rumänien var 7,3 % under tolvmånadersperioden till och med mars 2012, vilket är över referensvärdet 5,8 %. Räntespreaden gentemot euroområdet kulminerade under den globala finanskrisen i mitten av 2009. De långfristiga räntesatserna i Rumänien föll kraftigt i slutet av 2009 och låg kvar på strax ovanför 7 % under större delen av perioden 2010–2011, innan de föll ytterligare i början av 2012. Detta fall speglas bland annat i en nedjustering av den förväntade trendmässiga utvecklingen för interbankräntor samt en stark efterfrågan på statsobligationer tack vare finanspolitiska konsolideringsansträngningar.

Rumänien uppfyller inte konvergenskriteriet om långfristiga räntenivåer.

Andra faktorer har också undersökts, inbegripet bytesbalansens utveckling och integreringen av produkt- och finansmarknader. Rumäniens saldo i utrikesaffärerna (dvs. saldot i bytes- och kapitalbalansen) förbättrades markant under den globala krisen. Underskottet i utrikesaffärerna föll från en högsta nivå på cirka 13 % av BNP 2007 till i genomsnitt 4 % av BNP under åren 2009–2011. Det minskande bytesbalansunderskottet under de senaste tre åren speglade i synnerhet ett underskott i varuhandeln, tack vare en kraftig minskning i importerna och en kraftigt fallande

inhemsk efterfrågan. Rumänien har varit mottagare av internationellt finansiellt bistånd sedan 2009. Under våren 2011, efter ett framgångsrikt genomförande av det första betalningsbalansstödprogrammet, ställdes ett förebyggande EU-IMF-program (tillgängligt fram till början av 2013) på sammanlagt upp till cirka fem miljarder euro till Rumäniens förfogande. Ingen finansiering har tagits i anspråk i enlighet med programmet. Problemen med finansieringen av underskottet i bytes- och kapitalbalansen minskade markant 2010–2011 till följd av en kraftig förbättring av saldot i utrikesaffärerna, utbetalningarna av internationellt finansiellt bistånd och återhämtningen av den globala riskaptiten.

Den rumänska ekonomin är välintegrerad i EU-ekonomin genom kopplingar vad gäller handel och utländska direktinvesteringar. På grundval av utvalda indikatorer avseende affärsmiljön uppvisar Rumänien dåliga prestanda jämfört med medlemsstater i euroområdet. Integreringen av den inhemska finanssektorn i EU:s finansiella system är betydande, huvudsakligen tack vare en hög andel utländskt ägande av finansiella intermediärer[18].

Mot bakgrund av bedömningen av lagstiftningens förenlighet och uppfyllandet av konvergenskriterierna, samt med beaktande av de ytterligare faktorerna, anser kommissionen att Rumänien inte uppfyller villkoren för införandet av euron.

9. SVERIGE

Lagstiftningen i Sverige är **inte helt förenlig** med skyldigheten att uppnå överensstämmelse i enlighet med artiklarna 130 och 131 i EUF-fördraget och ECBS-/ECB-stadgan, vilket särskilt gäller lagen om Sveriges Riksbank, regeringsformen och lagen om valuta- och kreditreglering. Oförenligheterna och bristerna gäller Riksbankens oberoende, förbudet mot monetär finansiering, Riksbankens integrering i ECBS vid tiden för eurons införande.

Den svenska inflationen på tolvmånadersbasis låg över referensvärdet vid tidpunkten för den senaste konvergensbedömningen 2010. Sedan dess har inflationen gradvis minskat. Den genomsnittliga inflationstakten i Sverige under 12-månadersperioden fram till och med mars 2012 uppgick till 1,3 %, vilket är betydligt under referensvärdet 3,1 % och den kommer troligen att fortsatt ligga betydligt under referensvärdet de närmaste månaderna framöver.

Efter ett genomsnitt på 3,4 % 2008 har HKPI-inflationen legat under 2 % under de följande åren då en starkare krona tillsammans med dämpade enhetsarbetskostnader har hållit tillbaka inflationstrycket. Inflationen ökade tillfälligt under andra halvåret 2010 till följd av högre energipriser men sjönk därefter under 2011. Under 2011 uppgick inflationen till i genomsnitt 1,4 %.

Enligt kommissionens vårprognos 2012 förväntas inflationen förbli måttlig under 2012 och 2013 och i genomsnitt uppgå till cirka 1,1 % respektive 1,5 % i och med att

[18] Som en medlemsstat under EU:s och IMF:s program för ekonomiskt bistånd och för att undvika en dubblering av övervakningsförfaranden granskas inte Rumänien i enlighet med förfarandet vid makroekonomiska obalanser 2012. Rumänien omfattas därför inte av rapporten om förvarningsmekanismen grundläggande genomgångar.

en låg inhemsk efterfrågan och omfattande ledig kapacitet väntas hålla tillbaka de högre enhetsarbetskostnadernas inverkan på inflationen.

Sverige uppfyller prisstabilitetskriteriet.

Tabell 9a: **Sverige - inflationskriteriet sedan 2006**

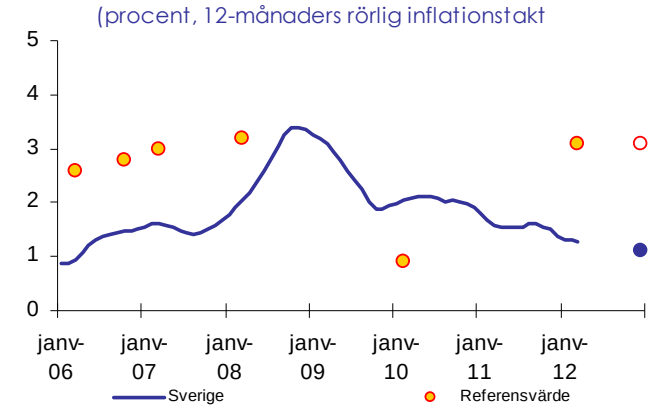

Obs: Punkterna i december 2012 visar det prognosticerade referensvärdet och den genomsnittliga 12-månadersinflationstakten i landet.
Källor: Eurostat, Kommissionnens vårprognos 2012.

Sverige omfattas inte av något rådsbeslut om alltför stort underskott. Sveriges offentliga finanser var starka inför den globala finanskrisen, med ett genomsnittligt offentligt överskott som uppgick till 3,6 % och 2,2 % under 2007 respektive 2008. Överskottet förvandlades under en kort tid 2009 till ett underskott på 0,7 %. I takt med att den ekonomiska återhämtningen fortskred rörde sig saldot tillbaka till ett litet överskott på 0,3 % år 2010 och låg kvar på den nivån 2011. Enligt kommissionens vårprognos 2012 kommer saldot i de offentliga finanserna att sluta med ett underskott på 0,3 % år 2012, innan det går tillbaka till ett överskott på 0,1 % år 2013 med oförändrad politik. Den offentliga bruttoskuldkvoten låg på 38,4 % av BNP år 2011 och den förväntas fortsätta sin nedåtgående trend för att nå 34,2 % av BNP år 2013.

Sverige uppfyller kriteriet i fråga om offentliga finanser.

Tabell 9b: **Sverige - De offentliga finansernas saldo och skuld**

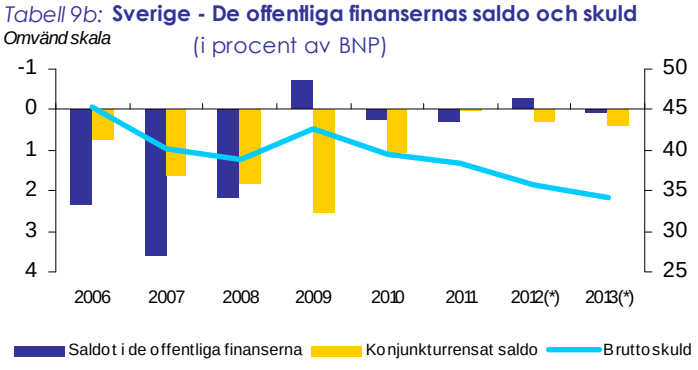

(*)Kommissionens vårprognos 2012
Källa: Eurostat, Kommissionen

Den svenska kronan deltar inte i ERM II. Sverige har sedan början av 1990-talet bedrivit en valuta- och penningpolitik med flytande växelkurs och fastställda

inflationsmål. Kronan deprecierades kraftigt i samband med finanskrisen 2008 då investerarna blev mer riskobenägna, men sedan återhämtade den sig snabbt. Kronan stärktes med cirka 20 % mot euron mellan mars 2009 och februari 2011. Efter en viss försvagning under första halvåret 2011 stabiliserades kronan en kort tid innan den stärktes i slutet av 2011, i takt med att Sveriges starka offentliga finanser ledde till flöden till den säkra kronan. Under den tvååriga bedömningsperioden apprecierades kronan mot euron med 7,7 %.

Sverige uppfyller inte växelkurskriteriet.

Under tolvmånadersperioden fram till och med mars 2012 var den genomsnittliga långfristiga räntesatsen i Sverige 2,2 %, vilket var långt under referensvärdet 5,8 %. De genomsnittliga långa räntorna har legat under referensvärdet sedan EU-anslutningen 1995. De svenska långfristiga räntenivåerna har legat mycket nära den lägsta långfristiga avkastningen bland EU-länder under de senaste åren.

Sverige uppfyller konvergenskriteriet om långfristiga räntesatser.

Andra faktorer har också undersökts, inbegripet bytesbalansens utveckling och integreringen av produkt- och finansmarknader. Den svenska utrikesbalansen har visat överskott sedan mitten av 1990-talet, främst till följd av stor nettoexport av varor och på senare tid även av tjänster. Överskottet i utrikesaffärerna har ökat från cirka 4 % av BNP i början av 2000-talet till cirka 7–8 % sedan 2004. Den svenska ekonomin är kraftigt integrerad i EU-ekonomin, genom starka kopplingar vad gäller handel och utländska direktinvesteringar. På grundval av utvalda indikatorer avseende affärsmiljön uppvisar Sverige goda prestanda över genomsnittet för medlemsstater i euroområdet, särskilt tack vare den höga nivån vad gäller införandet av ny teknik, innovationer, tillgång till internet, högre utbildning och kvaliteten på de offentliga och privata institutionerna. Integreringen av den inhemska finanssektorn i EU:s finanssektorn är betydande, med särskilt starka band till andra nordiska länder och Baltikum. Sveriges finansiella sektor är överlag mycket välutvecklad, både i storlek och utvecklingsgrad, vilket motsvarar landets högt utvecklade ekonomi. Sverige uppvisade emellertid mycket kraftigt höjda bostadspriser under de senaste åren och dessa har först på senaste tiden börjat att stabiliseras. I linje med slutsatserna i rapporten om förvarningsmekanismen från februari 2012, var Sverige föremål för en djupgående granskning inom ramen för förfarandet vid makroekonomiska obalanser.

Mot bakgrund av bedömningen av lagstiftningens förenlighet och av uppfyllandet av konvergenskriterierna, samt med beaktande av de ytterligare faktorerna, anser kommissionen att Sverige inte uppfyller villkoren för införandet av euron.